

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

**МАТЕРІАЛИ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ
«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ
В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»**

15-16 ТРАВНЯ 2025 РОКУ

РІВНЕ

УДК 373.3.091.12

П 84

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 8 від 26 червня 2025 р.)
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 6 від 29 травня 2025 р.),

Рецензенти:

Катерина Журба, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу національно-патріотичного виховання, Інститут проблем виховання НАПН України.

Тетяна КОСТОЛОВИЧ, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану», м. Рівне, 15-16 травня 2025 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2025. 134 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми IV Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного стану».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми пошуку способів розв'язання проблем, що виникають на шляху розвитку освіти України в умовах воєнного та повоєнного часу, застосування цифрових технологій в освіті і вихованні, формування національної ідентичності зростаючої особистості й майбутніх педагогів умовах інформаційних впливів та професійної підготовки майбутніх професіоналів.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного
університету, 2025.

Укладання.

© Автори статей, 2025

Список використаних джерел:

1. Зайченко М. В. Інструментарій соціального педагога. Київ: Шкільний світ, 2011. 128 с.
2. Рудкевич Н. І. Методика соціально-педагогічної роботи: навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 324 с.
3. Шевців З. М. Основи соціально-педагогічної діяльності: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 248 с.

СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Босак Олена,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,

Синьчук Оксана,

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Освіта є засадою розвитку вітчизняного суспільства. Водночас, наука і вища освіта є чинниками соціальної стабільності, економічного добробуту держави, її національної безпеки. Утім, на особливу увагу заслуговує фахова освіта, яка спрямована на забезпечення професійного становлення і самореалізації особистості, зростання її професійної компетентності та конкурентоздатності на ринку праці.

Професія педагога належить до найбільш відповідальних. Як зазначено у Державній національній програмі «Освіта» (Україна ХХІ століття): «Одним з найважливіших напрямів реформування системи освіти є підготовка нового покоління педагогів, які б творчо втілювали в практику принципи гуманізації,

гуманітаризації, демократизації, індивідуалізації та етнізації навчання» [1]. Відтак, сьогодні кожний заклад вищої освіти має бути зацікавленим аби підготувати когорту високоінтелектуальних освітян, котрі не лише забезпечували б реалізацію завдань освітнього процесу вишу, а й підносили на значно вищий рівень освіченість молодого покоління. Тому стає незаперечним той факт, що ефективність професійної підготовки педагогів залежить від умов навчання [3].

Сучасній освіті потрібні фахівці «нової» формації: творчі, ініціативні, мобільні. Водночас, сучасний заклад вищої освіти повинен стати місцем, де молодь матиме можливість здобувати якісні знання та уміння застосовувати їх на практиці і у повсякденному житті; простором співпраці та партнерства усіх учасників освітньої спільноти. Саме тому, актуальною постає проблема створення комфортного освітнього простору закладів вищої освіти для здійснення професійної підготовки педагога.

Проблематика освітнього простору активно розробляється зарубіжними й українськими науковцями, зокрема: Є. Бачинською, О. Леоною, І. Мешковою, В. Пановим, О. Скініним, І. Шендрик, Г. Шедровицький та ін.

Освітній простір закладу вищої освіти – освітній процес, який включає матеріальні засоби: інтер'єр будівлі, облаштування та озеленення території, меблі та обладнання, різноманітне навчальне приладдя та партнерські відносини усіх учасників освітньої спільноти. Тобто, його складовими є матеріальна база, що забезпечує умови навчання; інформаційний простір, що реалізується через змістове наповнення усіх видів діяльності; ідеї педагогіки партнерства.

Моделюючи освітній простір вишу, слід звертати увагу і на створення фізичного простору. Добре відомо, що при створенні фізичного простору закладу освіти, доцільно враховувати принципи універсального дизайну в освітньому просторі, Розглянемо ці принципи детальніше:

Принцип 1. *Рівність та доступність використання.* Передбачає дизайн, корисний для людей з різними можливостями. Приміром, інформаційні стенди

у закладі освіти можуть бути розміщені на рівні, однаково доступному для всіх. Незалежно від того, якого віку людина та чи використовує додаткові пристрої для пересування.

Принцип 2. *Гнучкість використання.* Дизайн, пристосований до широкого спектру індивідуальних уподобань та можливостей.

Принцип 3. *Простота та інтуїтивність використання.* Передбачає, що використання дизайну легко зрозуміти незалежно від досвіду, знань, мовних навичок чи поточного рівня концентрації.

Принцип 4. *Доступність викладу інформації.* Йдеться про дизайн, який ефективно передає необхідну інформацію незалежно від умов навколишнього середовища або здібностей людини. Можна використовувати різні форми інформування – зображення, вербальні чи тактильні пояснення. Водночас інструкції мають бути простими і зрозумілими для всіх [2].

Якісній професійній підготовці майбутніх педагогів сприяє проведення лекційних і практичних занять на базах практики, у музеях, бібліотеках, виставкових залах тощо. Такі заняття не лише урізноманітнюють студентські будні, але й сприяють розвитку пізнавальних та професійних інтересів, самостійності мислення, розширюють світогляд.

Таким чином, із вище зазначеного, можна зробити висновок, що створення освітнього простору університету має відбуватися одночасно із запровадженням нових педагогічних підходів, нових програм та навчальних планів, інноваційних форм та методів роботи. Для майбутніх педагогів характерна самостійність мислення, активність і впевненість у своїх силах. Вони здатні до продукування нових ідей, і більш схильні до отримання навчальної інформації через практико-орієнтовані дії аніж через вивчення теоретичних джерел. Кожен заклад вищої освіти моделює свій освітній простір, що стає освітнім середовищем для формування конкурентоспроможного фахівця.

Список використаних джерел:

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття). URL: zakon.rada.gov.ua/go/896-93-п (дата звернення: 25.04.2025).
2. Перший студентський простір «Paragraph». URL: https://kurs.if.ua/news/v_ivanofrankivsku_u_testovomu_rezhymi_zapratsyuvav_pershyu_studentskyu_prostir_paragraph_foto_70559.html (дата звернення: 25.04.2025).
3. Цюняк О. Роль освітнього простору закладу вищої освіти у професійній підготовці майбутніх магістрів початкової освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. Вип. 1, 2019. С. 138–144. URL: [http://ppsh.udpu.edu.ua > article > view](http://ppsh.udpu.edu.ua/article/view) (дата звернення: 25.04.2025).

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ПРОТИДІЯ НЕГАТИВНИМ БЕЗПЕКОВИМ ЯВИЩАМ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Верхова Ірина,

заступник директора з навчально-виховної роботи,
вчитель вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист,
Рівненський ліцей № 15 Рівненської міської ради, м. Рівне

Створення безпечних і комфортних умов для навчання та викладання завжди було пріоритетним напрямом діяльності закладу освіти. А через війну на території нашої держави, цей фактор став визначальним в організації освітнього процесу.

У квітні 2023 року Кабінет Міністрів України ухвалив Концепцію безпеки закладів освіти на 2023–2025 роки [2]. Метою цього стратегічного документа є створення рівних, належних і безпечних умов здобуття освіти та організація безпечного освітнього середовища. Документом визначено 4

З М І С Т

Акімов Вадим, Сойчук Руслана

АКСІОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ
СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ 3

Береговська Наталія

ТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ТА ЗДОРОВОГО ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ЯК НАГАЛЬНА ПОТРЕБА СЬОГОДЕННЯ І
ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ _____ 7

Біда Олена, Чичук Антоніна, Кучай Тетяна, Осередчук Ольга

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ _____ 11

Бойко Світлана

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В
УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
ОСВІТНІЙ ТА ВИХОВНИЙ АСПЕКТИ _____ 13

Боринець Лілія, Веремчук Алла

ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ
СЕРЕДОВИЩІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ _____ 16

Боровець Олена

ВЗАЄМОДІЯ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ І
СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛЬНО-
ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ _____ 20

Босак Олена, Синьчук Оксана

СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЯК
ВАЖЛИВА УМОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО
ПЕДАГОГА ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ _____ 22

Верхова Ірина

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ПРОТИДІЯ НЕГАТИВНИМ
БЕЗПЕКОВИМ ЯВИЩАМ В ОСВІТНЬОМУ SEREDOVISHCHI _____ 25

Гаврилюк Валерій

ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ _____ 28

Громик Ірина

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: СУТНІСТЬ ТА СПЕЦИФІКА
НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ
ПОТРЕБАМИ _____ 32

<i>Дерстуганова Наталя</i>	ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА У СТАНДАРТАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____	36
<i>Золотаренко Віктор</i>	ІНСТИТУЦІЇ МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ _____	38
<i>Капральцев Дмитро</i>	ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА, ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА, РЕСТАВРАЦІЇ _____	41
<i>Капустіна Олена</i>	ПЕДАГОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ _____	46
<i>Красненко Олеся, Синьчук Оксана</i>	ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ДО СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	48
<i>Лапто Віолетта</i>	ПРОВІДНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЕТНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПОНЕНТИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ _____	53
<i>Мариніна Ірина</i>	ВИХОВАННЯ ЗРОСТАЮЧОЇ ОСОБИСТОСТІ: СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ _____	55
<i>Михайловська Мирослава, Бричок Світлана</i>	ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	58
<i>Михальчук Таїса, Власюк Людмила</i>	ОСВІТНІ ВТРАТИ: ЯК З'ЯСУВАТИ, ВИМІРЯТИ ТА ПОДОЛАТИ _____	63
<i>Морін Олег</i>	ВИЗНАЧЕННЯ І УСВІДОМЛЕННЯ УЧНІВСЬКОЮ МОЛОДДЮ ВЛАСНИХ ПРОФЕСІЙНО-КАР'ЄРНИХ ХАРАКТЕРИСТИК _____	66

<i>Ніколіва Єлізавета, Сілкова Ельвіра</i>	ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ	69
<i>Пархоменко Марина</i>	ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗАПИТІВ СУСПІЛЬСТВА	71
<i>Перець Василь</i>	ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ	75
<i>Польняк Ольга</i>	ВИДИ АРТПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНІК, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	80
<i>Регула Тетяна</i>	САМООЦІНЮВАННЯ ЯК ПОСТУП ДО ЯКІСНОЇ ШКОЛИ	84
<i>Савицька Інна, Гудовсек Оксана</i>	ПРИВАТНІ ЗАКЛАДИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В ХХ СТОЛІТТІ: СПРОБА ПЕРІОДИЗАЦІЇ	87
<i>Савич Наталія, Синьчук Оксана</i>	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	90
<i>Садова Ірина, Чуп Каріна</i>	МОДИФІКАЦІЯ ТА АДАПТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ	94
<i>Сілкова Ельвіра, Омельчук Анастасія</i>	РОЛЬ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ	96
<i>Сілкова Ельвіра, Степанчук Тетяна</i>	ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОЦІ МАТЕМАТИКИ	99

<i>Сполітак Юрій</i>	ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ _____	103
<i>Треїтак Дмитро</i>	ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ _____	106
<i>Третьак Оксана, Хомич Дарина</i>	ВИКОРИСТАННЯ БІЛІНГВАЛЬНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ _____	109
<i>Трофімчук Сніжана</i>	ІНКЛЮЗІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ _____	112
<i>Устич Наталія, Синьчук Оксана</i>	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	115
<i>Шахрай Валентина</i>	ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ І ПОДОЛАННЯ БУЛІНГУ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ _____	119
<i>Шилан Ангеліна, Сілкова Ельвіра</i>	ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____	122
<i>Яковичина Тетяна</i>	ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ _____	125

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»**

15-16 ТРАВНЯ 2025 РОКУ

Відповідальний за випуск: проф. Р.Л.Сойчук

Комп'ютерна верстка та дизайн: Л.М.Соловей

Видруковано:

**КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ
РДГУ**

вул. Пластова, 31, каб. 02, м. Рівне, 33000

Наклад: 100 примірників.

Підписано до друку 29.05.2025 р.

Друк офсетний.

Усі матеріали і доповіді конференції друкуються в авторській редакції.